

**ગામમાં
૯૮ ટકા આદિવાસી
લોકો વસવાટ કરે છે,
કોંકણી, કુનબી અને ભીલ
તથા તૈલી અને વણઝારા
જ્ઞાતિના લોકોનો મુખ્ય
વસવાટ**

આસપાસ આપાસ

આ હવા તાલુકામાં સમાવિષ્ટ અને શામગહાનથી ૯ કિમીના અંતરે આવેલું ગલકુંડ ગામ શામગહાન-આહવા રાષ્ટ્રીય ધોરી માર્ગને અડીને આવેલું છે. આ ગામથી મહારાષ્ટ્રની સરહદ પણ નજીક પડતી હોવાથી અહીં દર મંગળવારે ભરાતા હાટ બજારમાં જીવન જરૂરિયાતની વસ્તુઓની ખરીદી માટે ૨૫થી વધુ ગામડાંના લોકો ઊમટી પડે છે. આ ગામની ચોતરફ ડુંગરોનો નજારો જોવા મળી રહે છે. ગલકુંડ ગામના થોડાંક ઘરો સમથળ અને થોડાંક ઘરો ટેકરાળ ભૂમિ પર આવેલાં છે. નજીકમાં ખાપરી નદી વસાર થાય છે. ખાપરી નદી ચોમાસાની ઋતુમાં અતિમ દેશ્યો ખરાં કરે છે. રાષ્ટ્રીય ધોરી માર્ગમાંથી પસાર થતા પ્રવાસીઓ આ દેશ્યો જોઈ જરૂર ઊભા રહી જાય છે. ચોમાસા અને શિયાળાની ઋતુમાં કુદરતી સંપદા જાજરમાન બની ટીપી ઊઠે છે. અહીં કેન્દ્રઆરી-માર્ચ સુધી પાણીની ભરપૂર સગવડો જોવા મળી રહે છે. વડીલોની લોકવાયકા મુજબ ગલકુંડ ગામ નજીક જંગલ વિસ્તારમાં ભેગુધોધ આવેલો છે. જે ભેગુધોધ પાસે બે દૈવીય શક્તિ ધરાવતા દેવો વચ્ચે ભારે લડાઈ થઈ હતી. અહીં લડાઈ એટલી ભયંકર બની હતી કે બાદમાં બંનેમાંથી એક દેવીય શક્તિ ધરાવતા દેવનો પરાજય થતાં તેને ત્યાંથી ગલકુંડ ગામ નજીક ખાપરી નદીના પટમાં ભાગવું પડ્યું હતું. આ પરાજય પામેલા દેવની પાછળ અન્ય દેવ પાછળ પડતા ઇપાવવા માટે ખાપરી નદીના પથ્થરના પટના ત્રણ સ્થળોએ ચમત્કારથી ગોળ કુંડ પાડ્યાં હતાં. અને પરાજય પામેલા દેવ આ પથ્થરના ત્રણમાંથી એક ગોળ કુંડમાં સંતાઈ ગયા હતા. એટલે કે અદેશ્ય થઈ ગયા હતા. ખાપરી નદીના પથ્થરના પટમાં ગોળ એટલે ગલ આકારના ત્રણ કુંડા પરથી ગલકુંડ નામ પડ્યું હોવાનું વડીલો પાસેથી જાણવા મળ્યું છે. અહીં ગોળકુંડ પરથી ગલનકુંડ નામ પડ્યું હોવાનું જાણવા મળે છે. સાથે આ ત્રણ કુંડ પાસે વર્ષોથી વિષ્ણુ દેવની પ્રતિમાનું સ્થાપન પણ જોવા મળે છે. વધુમાં ગલકુંડ ગામના લોકોનું માનવું છે કે ગોળ કુંડ પાસે સ્થાપિત વિષ્ણુ દેવની પ્રતિમાને ઉનાળાની ઋતુમાં છાણથી લીપણ કરવામાં આવે છે. આ છાણ લીપણ પરથી વરસાદ કેટલો પડશે તેની ધારણા કરવામાં આવે છે. લોકોનું માનવું છે કે મૂર્તિ સાથે લીપણ કરેલું છાણ પૂરમાં પણ ધોવાતું નથી. જો લીપણ ધોવાઈ જાય તો વરસાદ સારો ન પડવાની ધારણા બાંધવામાં આવે છે અને જો લિપણ ન ધોવાઈ તો વરસાદ અવિરતપણે સારો પડશે તેવી ધારણા કરવામાં આવે છે. આમ પાણી સાથે જોડાયેલા ભગવાન વિષ્ણુદેવની પ્રતિમા પર લોકોની અખૂટ શ્રદ્ધા જોવા મળે છે વર્ષો પહેલા ખાપરી નદીના કિનારે સૌપ્રથમ કુનબી, કોંકણી અને ભીલ લોકોએ સાથે મળી પશુપાલન સાથે વસવાટ શરૂ કર્યો હતો. લોકોએ ખાપરી નદીના પથ્થરના પટમાં પડેલ ગોળ કુંડ પરથી ગલકુંડ નામ પાડ્યા બાદ આ વિસ્તારમાં વિધિવત વસવાટ શરૂ કર્યો હતો. બાદ આ ગામમાં વણઝારા અને તૈલી લોકો પણ આવ્યા અને આદિવાસીઓ જોડે મળી વસવાટ શરૂ કરી ખેતીમાં જોતરાયા હતા. આ ગામમાં ૯૮ ટકા આદિવાસી લોકો વસવાટ કરે છે. જ્યારે બે ટકામાં વણઝારા અને તૈલી સમાજનો સમાવેશ થયો છે. અહીં માત્ર કોંકણી, કુનબી અને ભીલ તથા તૈલી અને વણઝારા જ્ઞાતિના છે, આ ગામના ૯૦ ટકા લોકો હિન્દુ ધર્મનું પાલન કરે છે. જ્યારે ૧૦ ટકા લોકો ક્રિશ્ચન ધર્મ સાથે જોડાયેલા છે. આ ગામમાં હનુમાનજીનું મંદિર અને અંબા માતાનું મંદિર પણ આવેલું છે. સાથે આ ગામમાં ક્રિશ્ચન સમુદાયનું ચર્ચ પણ જોવા મળે છે. સાથે વાઘદેવની પ્રતિમા પણ જોવા મળે છે.

શિક્ષણ, ખેતી, પશુપાલન-કેરી ક્ષેત્રે વિકાસનાં ડગલાં ભરતું આહવા તાલુકાનું ગામ

ગલકુંડ

ગલકુંડ ગામમાં શિક્ષણની સુવિધા

ગલકુંડ ગામ મધ્યમ હોવાથી અહીં બે જેટલી આંગણવાડી પણ કાર્યરત છે. આંગણવાડી માર્ગની સાઈડમાં અને ગામની મધ્યમાં આવેલી હોવાથી બાળકોને આવવા-જવા માટે પણ અનુકૂળ જોવા મળે છે. આ ગામમાં આંગણવાડી નં.૧માં વર્કર તરીકે કપિલાબેન રવીન્દ્રભાઈ વાઘ તથા તેડાગર તરીકે રિબીકાબેન પવાર ફરજ બજાવે છે. જેમાં ૫૬ જેટલાં નાનાં ભૂલકાને પાયાના શિક્ષણનું સિંચન સીધું કરવામાં આવે છે. જ્યારે આંગણવાડી નં.૨માં વર્કર તરીકે મીનાબેન આહીર અને તેડાગર તરીકે અસ્મિતાબેન ચૌધરી ફરજ બજાવી રહ્યાં છે. જેમાં ૩૩ બાળકો પાયાના શિક્ષણનું સિંચન કરી રહ્યા છે. જ્યારે ગામના જિલ્લા પંચાયત શિક્ષણ સમિતિ સંચાલિત ૧ પ્રાથમિક શાળા જે ૧ થી ૮ ધોરણની આવેલી છે, જેમાં ૨૨૫ બાળકો મક્ત શિક્ષણનો સરકારની યોજનાનો લાભ લઈ અભ્યાસ કરી રહ્યાં છે. શાળામાં ધોરણ ૧થી ૮માં ૧૩૨ કુમાર અને ૯૩ કન્યા અભ્યાસ કરે છે. હાલ રોજરોજ ૮ જેટલા શિક્ષકો શાળામાં આવી બાળકોને સુલભ શિક્ષણ કાર્ય કરાવી રહ્યા છે. શાળાના આચાર્ય તરીકે પ્રભાવતીબેન જી.કોંકણી તથા મદદનીશ શિક્ષકોમાં ગંગાબેન એસ.ચૌધરી, જયાબેન.એન.પટેલ, આશિષભાઈ એ.ભોયે, હિમાંશુભાઈ ટી.ગાઈન, નિર્મળભાઈ.ડી.ટેંગલ, રાજશ્રીબેન એસ.ભોયે અને જયદીપભાઈ એસ.ગાંડા ફરજ બજાવે છે. આ શાળાના આચાર્ય પ્રભાવતીબેન કોંકણી સ્થાનિક તથા ઉત્સાહી શિક્ષિકા હોવાથી શાળા રાખેતા મુજબ ચાલી રહી છે. આ શાળાના ૮ શિક્ષક નિયમિત શિક્ષણ કાર્ય કરાવતા હોવાથી ગ્રામજનો ગર્વ અનુભવી રહ્યા છે. શાળામાં બાળકોને શિક્ષકો દ્વારા સર્જનાત્મક પ્રવૃત્તિઓ પણ કરાવવામાં આવે છે. સાથે શાળામાં મેનુ મુજબ બપોરનું ભોજન પણ સુવ્યવસ્થિત રીતે બાળકોને પીરસવામાં આવી રહ્યું છે. ગલકુંડ પ્રાથમિક શાળામાં બાળકોએ એથ્લેટિક્સમાં સ્ટેટ લેવેલ, તરણ સ્પર્ધામાં જિલ્લા કક્ષાએ અને ગણિત-વિજ્ઞાન પ્રદર્શનમાં જીન કક્ષાએ પહોંચી સિદ્ધિ મેળવી છે, જેમાં સ્કોલરશીપ પરીક્ષામાં ૧૫ જેટલા વિદ્યાર્થીઓ ઉત્તીર્ણ થયા છે. જ્યારે ગલકુંડ ગામમાં વનવાસી વિકાસ મંડળ વધઈ સંચાલિત આશ્રમ શાળા ગલકુંડ ૧૯૮૯થી ધબકતી જોવા મળે છે. આ આશ્રમ શાળામાં ધોરણ ૧થી ૮માં બાળકો હોસ્ટેલમાં રહી અભ્યાસ કરે છે. અહીં ૧૫૦ વિદ્યાર્થીઓ અભ્યાસ કરી રહ્યા છે. આશ્રમશાળામાં આચાર્ય તરીકે નિલેશકુમાર અરવિંદભાઈ ગામીત ફરજ બજાવી રહ્યા છે. જ્યારે મદદનીશ શિક્ષકોમાં ટેંગલ દર્શનકુમાર ઈશ્વરભાઈ, સોની રિયા નયનકુમાર, ટાડા ભાવેશભાઈ મોબતસંગ નિયમિત ફરજ બજાવી રહ્યાં છે. આ આશ્રમશાળામાં વર્ષોથી આદિવાસી બાળકોને શિક્ષણનું સિંચન કરવામાં આવે છે.

સુરેશભાઈ વાઘ ગામની સેવા માટે રહે છે તત્પર

ગલકુંડ ગામના યુવાન અને જાગૃત આગેવાન સુરેશભાઈ વાઘ અગાઉ દક્ષિણ ડાંગ વન વિભાગમાં ફોરેસ્ટર તરીકે નોકરી કરતા હતા. પરંતુ તેઓનો લગાવ નોકરી તરફ રહ્યો નહીં. તેઓએ ફોરેસ્ટરમાંથી વી.આર.એસ. લઈ રાજકારણમાં ઝંપલાવ્યું અને ભાજપમાં જોડાઈ ગયા હતા. ભાજપમાં જોડાઈ ગયા બાદ તેઓ ગલકુંડ ગ્રામ પંચાયતમાં સરપંચના પદ પર ઊભા રહ્યા હતા. ત્યારે તેઓની સામે કોંગ્રેસમાંથી સગો દીકરો પણ ઊભો રહ્યો હતો. ગલકુંડ ગ્રામ પંચાયતની ચૂંટણીમાં બાપ-બેટા વચ્ચે ખરાબરીનો જંગ સર્જાયો હતો. ગલકુંડ ગ્રામ પંચાયતના સરપંચ પદે ચુંટાઈને સુરેશભાઈ વાઘે સાબિત કરી બતાવ્યું હતું કે બાપ તો બાપ હોતા હ. ગલકુંડ ગ્રામ પંચાયતના સરપંચ સુરેશભાઈ વાઘે ભાજપ સાથે જોડાઈને અહીં આગેવાન તરીકેની કમાન સંભાળી. આદિવાસી લોકોની સમસ્યા ઉકેલવા તેમણે ઘણી મહેનત કરી છે. હાલ સરપંચ ગ્રામ પંચાયતમાં સમાવિષ્ટ ગામો સહિત નજીકના વિસ્તારનાં ગામોના વિકાસકીર્મ કામોને વેગ આપવા માટે સતત ઝડૂતી રહ્યા છે. તથા લોકોને વિવિધ યોજનાઓનો લાભ મળી રહે એ માટે વહીવટી તંત્રમાં રજૂઆત કરી રહ્યા છે. સરપંચ સુરેશભાઈ વાઘે ભાજપની પેનલમાંથી દબદબાબેર ચુંટાઈ આવી ગામના વિકાસમાં સહિયારું યોગદાન આપ્યું છે.

ભાવિનભાઈ સહારે લોકસેવક તરીકે જાણીતા

ગલકુંડ ગામના યુવાન આગેવાન ભાવિનભાઈ સહારેએ બી.કોમ. સુધીનું શિક્ષણ મેળવ્યું છે. ભાવિનભાઈ સહારે જુવા નેતા હોય અને ભાજપમાં જોડાઈ થઈ અગ્રણી અને લોકસેવક તરીકે ગલકુંડ સહિત વિસ્તારમાં સેવા આપી રહ્યા છે. ગલકુંડ ગામ સહિત આજુબાજુના ગામમાં કોઈપણ મુશ્કેલી તથા કોઈપણ તકરાર હોય તો તેઓ સરપંચ સાથે મળી બંને પક્ષોને ગામના પંચમાં ભેગા કરી મધ્યસ્થી બની સુખદ સમાધાન પણ કરાવી આપે છે. કોર્ટ કેસ કચેરીઓમાં ન જવા માંગતા લોકોનું ગામ રાહ જ સમાધાન કરાવી આપે છે. તથા ગામના શિક્ષિત યુવાનો અને યુવતીઓને પણ યોગ્ય માર્ગદર્શન આપી મદદ કરી રહ્યા છે. ગલકુંડ ગામના સરપંચ સુરેશભાઈ વાઘ અને યુવા આગેવાન ભાવિનભાઈ સહારે લોકોના પડખે હંમેશાં ઊભા રહેતા તેઓની લોકચાહના આજે પણ અકબંધ જોવા મળે છે.

નજીકના બિલમાળ ખાતે આવેલું અર્ધ નારેશ્વર ધામ પ્રખ્યાત

ગલકુંડ ગામ નજીક બિલમાળ ખાતે આવેલું અર્ધ નારેશ્વર ધામ ડાંગ જિલ્લાનું ભાગેશ્વર ધામ તરીકે પ્રખ્યાત બન્યું છે. અહીં પોતાની માનતાઓ પૂરી થતી હોવાથી રોજરોજ અસંખ્ય ભક્તોનું ઘોડાપૂર ઊમટી પડે છે. બિલમાળ અર્ધનારેશ્વર ધામના સંત પૂ.અનેકરૂપી મહારાજના દર્શન અને દિવ્ય વાણી સાંભળવા તેમજ મુખ દર્શન કરવા મહાશિવરાત્રિ પર્વે લાખોની સંખ્યામાં શ્રદ્ધાળુઓ ઊમટી પડે છે. અર્ધ નારેશ્વર ધામ શિવજીની ઉપાસના માટે જાણીતું ધામ છે. અહીં જવું હોય તો પ્રથમ ગલકુંડ ગામમાં આવવું પડે છે. બાદ ગલકુંડ ગામ નજીક લહાનચર્ચાં ફાટકથી બિલમાળ અર્ધ નારેશ્વર ધામ જઈ શકાય છે.

